



ČESKÁ REPUBLIKA  
**ROZSUDEK**  
**JMÉNEM REPUBLIKY**

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Martina Jachury a soudkyň JUDr. Ivy Březinové a Mgr. Jitky Stíbralové ve věci

žalobců:                   **a) Miroslav H.**, narozený xxx,  
bytem xxx, xxx  
**b) Ing. Michal H.**, narozený xxx  
bytem xxx, xxx  
zastoupení advokátkou Mgr. Ilonou Kindlovou  
sídlem Hvězdova 1716/2b, 140 00 Praha 4

proti  
žalovanému:           **Česká republika – Státní pozemkový úřad**, IČ 01312774  
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3  
zastoupená advokátem Mgr. Martinem Bělinou  
sídlem Pobřežní 370/4, 186 00 Praha 8

za účasti vedlejšího účastníka na straně žalovaného:  
**Hlavní město Praha**, IČ 00064581  
sídlem Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1  
zastoupený advokátem JUDr. Janem Brožem, CSc.  
sídlem Dykova 17, 101 00 Praha 10

**o nahrazení projevu vůle,**

**k odvolání vedlejšího účastníka** proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 18. 11. 2019, č. j. 9C 60/2017-285 ve spojení s opravným usnesením ze dne 12. 2. 2020, č. j. 9C 60/2017-297,

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Nevolová

**takto:**

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výrocích I. a II. ve znění opravného usnesení mění tak, že se žaloba na nahrazení projevu vůle žalovaného o bezúplatném převodu pozemků parc. č. xxx a xxx v k. ú. xxx, obec Praha, žalobcům, zamítá.
- II. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů.
- III. Vedlejšímu účastníkovi se nepřiznává náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů.

**Odůvodnění**

1. Napadeným rozsudkem nahradil soud I. stupně projev vůle žalovaného o bezúplatném převodu pozemků parc. č. xxx a xxx v k. ú. xxx. Dle znění smluv obsažených ve výrocích I. a II. rozsudku měl každý ze žalobců nabýt ideální polovinu každého pozemku. Jde o pozemky, které byly z iniciativy žalobců (bez souhlasu vlastníka, tj. státu) odděleny geometrickým plánem, který je přílohou rozsudku, z pozemku parc. č. xxx k. ú. xxx pro účely jejich převodu jako pozemků náhradních dle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“), za účelem uspokojení restitučního nároku žalobců mimo režim veřejných nabídek podle § 11a zákona o půdě. Výrokem III. rozsudku uložil soud I. stupně žalovanému a vedlejšímu účastníkovi povinnost zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení 25 047 Kč.
2. Proti rozsudku podal vedlejší účastník včasné odvolání a žalovaný s ním souhlasil. Vedlejší účastník trval na tom, že náhradní pozemky nejsou součástí zemědělského půdního fondu, nejsou vhodné k vydání a je zjevné, že nebudou žalobci zemědělsky využívány. Zároveň namítl rozpor postupu žalobců a soudu I. stupně s ustanovením § 82 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), neboť rozdělení pozemku je možné jen v rámci stavebního řízení zahájeného na návrh vlastníka, což následně potvrdil i Ústavní soud v nálezu ze dne 5. 1. 2021, sp. zn. III. ÚS 3804/19.
3. V průběhu odvolacího řízení všichni účastníci shodně uvedli, že dotčený pozemek parc. č. xxx k. ú. xxx, z něhož byly pozemky parc. č. xxx (2542 m<sup>2</sup>) a xxx (1835 m<sup>2</sup>) bez souhlasu vlastníka odděleny, byl v mezidobí rozdělen tak, že požadované náhradní pozemky jsou nově v jednom pozemku parc. č. xxx o výměře 4377 m<sup>2</sup> a tento je součástí rezervy státních pozemků dle §3 odst. 1 písm. b) zákona č. 503/2012 Sb., což vylučuje jeho převod dle § 6 zákona. Žalobci proto navrhli, aby odvolací soud připustil změnu žaloby spočívající ve změně náhradních pozemků. Žalobce a) se nadále domáhal převodu pozemku parc. č. xxx k. ú. xxx, a žalobce b) se nadále domáhal převodu pozemků parc. č. xxx k. ú. xxx, parc. č. xxx k. ú. xxx, parc. č. xxx, xxx, xxx, xxx, xxx k. ú. xxx. Ve vztahu k náhradním pozemkům, které byly dosud předmětem řízení a o kterých rozhodl soud I. stupně (tj. parc. č. xxx, xxx k. ú. Vysočany), žalobci navrhli zastavení řízení. Na žalobě jako takové trvali. Dne 28. 1. 2021 žalobci navrhli přerušení řízení dle § 109 o. s. ř., neboť zjistili, že nově označené pozemky jsou dotčeny veřejně prospěšnými stavbami. Žalobci mají v úmyslu zajistit zpracování geometrických plánů na oddělení části pozemků, poté navrhnou změnu podané žaloby tak, že se budou domáhat vydání mezitímního rozsudku, ve kterém by bylo soudem rozhodnuto o základu nároku žalobců ve vztahu k žalovanému a dále o povinnosti žalovaného podat návrh na rozdělení pozemků k příslušnému stavebnímu úřadu podle

v mezidobí zpracovaných geometrických plánů, neboť rozhodnutí o dělení pozemků dle § 82 stavebního zákona je možné jen na žádost vlastníka pozemků, a po rozhodnutí stavebního úřadu by soud rozhodl meritorně o převodu pozemků oddělených schváleným geometrickým plánem.

4. Odvolací soud nepřipustil změnu žaloby s podrobným odůvodněním uvedeným v usnesení ze dne 9. 2. 2021, č. j. 16 Co 207/2020-376, předmětem řízení tak zůstal převod pozemků parc. č. xxx a xxx v k. ú. xxx, a vzhledem k tomu, že žalobci nevzali žalobu zpět, přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek dle § 212, § 212a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), a odvolání vedlejšího účastníka shledal důvodným.
5. Důvodem zamítnutí žaloby o převod pozemků parc. č. xxx a xxx v k. ú. xxx je objektivní nepřevoditelnost těchto pozemků, přičemž nepřevoditelnost není pro účastníky překvapivý závěr a jsou si jí vědomi. Je dána jednak vznikem pozemku parc. č. xxx o výměře 4377 m<sup>2</sup> a jeho zařazením do rezervy státních pozemků, dále pak právním názorem Ústavního soudu vyjádřeným v nálezu ze dne 5. 1. 2021, sp. zn. III. ÚS 3804/19 o nemožnosti oddělení pozemků geometrickým plánem bez návrhu vlastníka pozemku mimo rámec stavebního řízení, a v logickém důsledku i konečným nezájmem žalobců o tyto pozemky vyjádřeným v podání ze dne 30. 11. 2020 návrhem na zastavení řízení ohledně těchto pozemků.
6. Žalobci poukázali na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2017, sp. zn. 28 Cdo 4048/2016, ze kterého vyplývá, že až v rámci odvolacího řízení byly požadovány jiné náhradní pozemky, neboť náhradní pozemek nepravomocně přisouzený soudem I. stupně již nebylo možné v době odvolacího řízení vydat, a tento postup byl dovolacím soudem stvrzen. Odvolací soud v této souvislosti uvádí, že se lze jen stěží vyjádřit k procesnímu postupu jiného (odvolacího) soudu v jiném řízení, za situace, kdy není známo, jaký byl právní a faktický stav nově požadovaného náhradního pozemku a co obnášelo dokazování o jeho převoditelnosti a hodnotě.
7. Žalobci navrhovali pokračování v tomto řízení též s odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 9. 2020, sp. zn. IV. ÚS 1152/20 s tím, že s ohledem na nepřevoditelnost požadovaných náhradních pozemků mají právo domáhat se v tomto řízení převodu jiných vhodných pozemků. Odvolací soud si je vědom toho, že jde o věc, u které způsob vypořádání vztahu mezi účastníky vyplývá z právního předpisu (§153 odst. 2 o. s. ř.), čemuž odpovídá i právo účastníků domáhat se plnění jinými náhradními pozemky než původně označenými. Odvolací soud si je též vědom náročnosti procesu uspokojování restitučních nároků formou náhradních pozemků. Zároveň však odvolací soud připomíná stanovisko Ústavního soudu vyjádřené v nálezu sp. zn. II. ÚS 242/98, že „v České republice platí jen jedno procesní právo a není možné rozlišovat nějaké „restituční“ právo a nějaké „obecné“ právo a jde vždy o posouzení okolností konkrétního případu, nikoli o automatický důsledek předmětu sporu“. V daném konkrétním případě, vycházející z okolností navrhované změny žaloby a žalobci předpokládaného dalšího postupu, totiž přerušení řízení, domáhání se nahrazení souhlasu vlastníka s oddělením pozemků ve správním řízení a vyčkání vydání rozhodnutí stavebního úřadu ve stavebním řízení o oddělení pozemků, vyhodnotil odvolací soud procesní situaci tak, že nejsou splněny podmínky § 95 o. s. ř. pro připuštění změny žaloby, neboť pozemky označené žalobcem nejsou bez dalšího v současné době k převodu vhodné, čehož si jsou žalobci vědomi a do budoucna avizují změny ve specifikaci pozemků (tj. v označení, výměře a hodnotě pozemků), přičemž není jisté, zda a kdy lze doplnění rozhodných tvrzení předpokládat. Za takové nejisté situace nepřistoupil odvolací soud ke změně žaloby ani k přerušení řízení a naopak řízení ukončil.
8. Ukončení tohoto řízení nepředstavuje zásah do práva žalobců domáhat se náhrady dle zákona o půdě a dosáhnout uspokojení restitučního nároku. Pokud totiž jejich nárok stále ještě trvá, tzn., pokud nebyl dosud uspokojen jinými náhradními pozemky v jiných řízeních, které žalobci vedou, mohou se žalobci domáhat jiných vhodných pozemků v novém řízení. S námitkou žalobců, že takový postup je nevhodný a že odvolací soud měl připustit změnu žaloby a rozsudek zrušit a věc vrátit soudu I. stupně, odvolací soud nesouhlasí. Z obsahu spisu vyplývá, že podstatná část rozhodných skutečností je mezi účastníky nesporná. Je nesporné, že žalobci jsou oprávněné

osoby dle zákona o půdě, že mají právo na náhradu ve formě náhradních pozemků nebo ve formě finanční náhrady a učinili nespornou i výši restitučního nároku. K otázce liknavého postupu žalovaného, který je nutnou podmínkou pro závěr o možnosti odklonu od postupu dle § 11a zákona o půdě, se soud I. stupně vyjádřil ve shodě s jinými soudy, u kterých se žalobci již úspěšně domohli převodu jiných náhradních pozemků. Žalobci mohou nesporná stanoviska stran a zjištění liknavého postupu žalovaného učiněná nejen v tomto řízení využít i v novém řízení zahájeném stručnou a věcnou žalobou obsahující rozhodné skutečnosti a zaměřenou zejména na vlastnosti a hodnotu vhodných náhradních pozemků. Lze tedy shrnout, že zásadní otázkou k řešení v novém řízení zůstává „pouze“ otázka převoditelnosti a hodnoty náhradních pozemků a rozsah dosud neuspokojeného nároku. Z uvedeného vyplývá, že zahájení nového řízení o převodu vhodných náhradních pozemků není pro žalobce nevhodná zátěž, které by byli pokračováním v tomto řízení ušetřeni.

9. S ohledem na výše uvedené postupoval odvolací soud dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a napadený rozsudek změnil tak, že žalobu zamítl.
10. Výroky II. a III. se opírají o § 224 odst. 1, 2, § 150 o. s. ř. Žalovaný a vedlejší účastník vystupující na jeho straně byli v řízení úspěšní, mají proto právo na náhradu nákladů řízení. Odvolací soud jim jí však nepřiznal, neboť přihlédl k tomu, že důvodem úspěchu žalovaného v řízení jsou objektivní okolnosti nastalé v době po vyhlášení rozsudku soudu I. stupně. Za takovou okolnost odvolací soud považuje vznik pozemku parc. č. xxx oddělením od pozemku parc. č. xxx k. ú. xxx a jeho zahrnutí do státní rezervy a nález Ústavního soudu ze dne 5. 1. 2021, sp. zn. sp. zn. III. ÚS 3804/19, ve kterém Ústavní soud vyložil ustanovení § 82 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) tak, že dělení pozemků náleží výlučně do kompetence stavebního úřadu, nikoli soudu, čímž je vyloučena možnost „vytváření“ náhradních pozemků jejich oddělením od pozemku bez návrhu vlastníka (státu) mimo rámec stavebního řízení. Tímto nálezem zasáhl Ústavní soud do rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, která řešila tuto otázku odlišně (např. rozhodnutí NS sp. zn. 28 Cdo 4144/2018, sp. zn. 28 Cdo 2031/2019) a byla pro žalobce v tomto řízení v době do 5. 1. 2021 právní podporou.

#### **Poučení:**

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 9. února 2021

Mgr. Martin Jachura v.r.  
předseda senátu